

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **25.06.2021**

Remziye TOSUN

Diyarbakır Milletvekili

Pandemi ile birlikte kısıtlamaların olduğu cezaevlerinde hak ihlallerinin arttığı sivil toplum kuruluşlarının raporlarına yansımakta, ihlaller mahpus yakınları ve avukatlar tarafından birçok kez dile getirilmektedir. Mahpus yakınları, Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli ve D tipi Cezaevlerinde mahpuslara keyfi cezalar verildiği, psikolojik baskıya maruz kaldıkları, en temel haklarının ihlal edildiğini beyan etmektedir. Mahpusların tıraş olmasına engeller koyulduğunu, özel alanlara kamera yerleştirildiğini, kargo ve eşyalarının verilmediğini, iç ve dış kantindeki ürünlerin piyasa değerinin çok üstünde olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca cezaevindeki bu uygulamalara tepki verildiğinde mahpuslara ceza verildiği, örneğin görüş gününde başka bir mahpusun görüşçüsüne selam verildiği zaman mahpuslara üç ay görüş yasağı verildiği beyan edilmektedir. Pandemiden kaynaklı mahpusların yaşadıkları zorluklara ek olarak cezaevi yönetimi tarafından dezenfektan gibi temizlik malzemelerinin verilmediği, iç revirde tedavilerinde infaz memurları tarafından zorluk çıkarıldığı ifade edilmektedir. Cezaevi yönetimi ve infaz memurlarının bu uygulamaları mahpusların sağlığa erişim hakkını ihlal ettiği açıktır. Mahpusların mahkemeye veya SEGBİS'e götürülürken hakaret maruz kaldıkları, bu uygulamalara itiraz ettiklerinde keyfi telefon, görüş, ortak alan, iletişim veya disiplin cezaları verildiği beyan edilmiştir.

Diyarbakır D tipi Cezaevinde tutuklu bulunan Yunus Emre Ergin'in avukatı ve herhangi bir belge olmaksızın iki kere cezaevinden çıkarılmak istenmesi cezaevlerindeki uygulamaların bir

diğer örneğidir. Son olarak mahpus yakınları Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde havalandırmada kurşun sıkıldığını beyan etmişlerdir.

Cezaevlerindeki mahpuslara insanlık dışı veya onur kırıcı muamele, ceza içinde ceza uygulanamayacağı gerek uluslararası sözleşmelerde gerek Türkiye'deki kanun ve mevzuatlarda düzenlenmiştir. Birleşmiş Milletlerin 'Herhangi bir şekilde tutuklanan veya hapsedilen tüm kişilerin korunması hakkında ilkeler bütünü', 'Mahpuslara muamele ile ilgili standart asgari kurallar' ve 'Mahpuslara muamele ile ilgili temel ilkeler' gibi hükümler mahpuslara nasıl davranılması gerektiğini ilişkin bazı standartları belirlemiştir. Uluslararası metinler ile Türkiye'nin kendi mevzuatında belirtilen hükümlerde 'Mahpuslara insan onuruna yaraşmayan muamelelerin yasaklandığı ve hiçbir gerekçe ile bu muamelelerin meşru gösterilemeyeceği' açıkça ifade edilmiştir. Cezaevlerinde bazı uygulamaların mahpuslara ek bir ceza tayin edici bir nitelikte olamayacağı da söz konusu metinlerde belirtilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde havalandırmada kurşun sıkıldığı Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde midir? Cezaevi havalandırmasında ateş eden şahıs infaz memuru mudur? İnfaz memuru mahpuslara mı ateş etmiştir? Ateş eden memur hakkında soruşturma başlatılmış mıdır?
- 2- Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinde mevcut hukuk dışı uygulamalardan Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu uygulamalar suç değil midir? Söz konusu suçlara ilişkin cezaevi yönetimi veya infaz memurları hakkında işlem başlatılacak mıdır?
- 3- Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinde mahpuslara keyfi cezalar verilmesinin gerekçesi nedir?
- 4- Diyarbakır D tipi Cezaevinde tutuklu bulunan Yunus Emre Ergin'in avukatı ve herhangi bir belge olmaksızın iki defa cezaevinden çıkarılmak istenmesinin yasal gerekçesi nedir?
- 5- Başta Diyarbakır 1 ve 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevleri olmak üzere Türkiye genelindeki tüm cezaevlerinde hukuk dışı uygulamaları engellenmeye dönük Bakanlığınızın tedbirleri nelerdir? Cezaevleri uygulamalarının hukuka uygunluğu bakımından Bakanlığınızın denetimleri olacak mıdır?
- 6- Son beş yılda Türkiye genelinde cezaevlerindeki uygulamalarda dolayı işlem başlatılan infaz memuru sayısı kaçtır?